

Raadsvoorstel

Status: Voorbereidend Besluitvormend

Agendapunt:	3
Onderwerp:	Beleidsplan Groen- en biodiversiteit
Datum:	10 mei 2022
Portefeuillehouder:	drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	1435
Informant:	Coranne Zwijnen c.zwijnen@dalfsen.nl (0529) 248488

Voorstel:

1. Het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' vast te stellen.
2. Voor de realisatie van het beleidsplan €34.600 structurele middelen beschikbaar te stellen en ten laste te brengen van het begrotingssaldo en dit te verwerken in de begroting van 2022-2026.
3. Voor de realisatie van het beleidsplan €143.500 incidentele middelen beschikbaar te stellen en € 40.000 ten laste van provinciale subsidies en het restant van €103.500 ten laste van de Reserve Herstructurering Openbaar Groen te brengen.
4. De begroting 2022 te wijzigen middels bijgevoegde 10^e begrotingswijziging 2022-2025.

Inleiding:

De mondiale biodiversiteit staat onder druk door o.a. klimaatverandering, het ruimtegebruik, de afname van het areaal groen en de druk op leefgebieden voor dier- en plantensoorten. Ook in Dalfsen staat de biodiversiteit onder druk. De gemeenteraad heeft daarom in de kadernota groen- en biodiversiteit bepaald met welke kaders stappen gezet moeten worden in versterken van de biodiversiteit. De vastgestelde kaders zijn:

1. Eén visie voor groen- en biodiversiteitsbeleid voor de gehele gemeente.
2. Drie-sporen: meer samenhang in beheer, inrichting en gebruik openbare ruimte.
3. Behouden en versterken van de groene identiteit van de kernen en het buitengebied ter bevordering van de biodiversiteit.
4. Groen en biodiversiteit is meer dan de som der delen.

Met het voorliggende groen- en biodiversiteitsbeleid geven we invulling aan deze vier sporen en vanuit de kaders zetten we onder meer in op het versterken van ecologische verbindingen en structuren in het groene landschap, op ecologisch bermbeheer, op natuurlijke beheersing van de eikenprocessierups, bestrijding van invasieve exoten en het terughoudend zijn met het afstoten van openbaar (snipper) groen.

Argumenten:

1.1 Met het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' krijgt biodiversiteit een prominentere plek in het gemeentelijk beleid.

Tot nu toe werkte de gemeente Dalfsen met een groenstructuurkaart waarbij een onderverdeling is gemaakt in diverse niveaus met bijbehorende inrichting, beheer en bescherming. Biodiversiteit speelde maar een beperkte rol in de keuzes die tot nu toe gemaakt worden. In de afgelopen jaren is de bewustwording dat in Dalfsen de biodiversiteit een belangrijk onderdeel is, groter geworden. Daarom is de ontwikkeling die nu nodig is om bij het realiseren van een duurzame en gezonde groene (leef) omgeving biodiversiteit als belangrijk uitgangspunt mee te nemen.

1.2 Met het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' bereiden we ons voor op toekomstige vraagstukken.

In beleidsplan staan de benodigde ontwikkelingen, ambities en uitgangspunten voor groen en biodiversiteit beschreven.

De opgaven van de komende jaren op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit en biodiversiteit zoals benoemd in o.a. de omgevingsvisie 1.0 vragen een bepaalde invulling van groen. Hiervoor is het nodig dat er een goede basis ligt van hoe we in Dalfsen kijken naar groen en de landschappen (groenstructuren) in de kernen en het buitengebied en het versterken van de biodiversiteit. Hiermee geven we aanvulling op het groen en biodiversiteitsbeleid in de omgevingsvisie 1.0 om op te kunnen nemen in de omgevingsvisie 2.0.

1.3 Het interactieve beleidsplan is sluit aan bij Omgevingswet en lokale ontwikkelingen.

Het groen- en biodiversiteitsbeleid omvat veel onderwerpen, zoals: groenstructuurvisie, landschapsontwikkeling, ecologische verbindingen, groenbeheer, invasieve exoten, gezonde leefomgeving, klimaat robuuste omgeving, bomenbeleid, eikenprocessierups, snippergroen, inrichten, projecten. Er is daarom gekozen om interactief beleid op te stellen voor de lange termijn dat bestaat uit verschillende bouwstenen in de vorm van een website. In dit beleidsplan zijn op dit moment de vijf bouwstenen opgenomen:

1. Groenstructuren en landschap
2. Ecologisch bermbeheer
3. Eikenprocessierups
4. Invasieve exoten
5. Snippergroen

Er is gekozen voor deze vijf bouwstenen omdat/vanwege:

- het onderwerp actueel is (landschapsontwikkeling, invasieve exoten, eikenprocessierups),
- het bestaande beleid verouderd is (groenstructuren en landschap, eikenprocessierups, snippergroen)
- subsidie mogelijkheden (ecologisch bermbeheer, invasieve exoten).

Bouwstenen worden als de ontwikkelingen ernaar vragen, losstaand gewijzigd en bijgesteld. Ook worden nieuwe bouwstenen toegevoegd en verouderde bouwstenen verwijderd als dat nodig is. Het voordeel hiervan is dat het grote raamwerk van het beleid voor de lange termijn blijft staan en zonder lange procedures het beleid toch actueel blijft. Flexibiliteit en wendbaarheid sluiten ook aan bij de uitgangspunten van de toekomstige Omgevingswet, waarbij meer wordt uitgegaan van cyclische beleidsprocessen.

1.4 De raad stelt de kaders vast en heeft het budgetrecht.

Het is aan de gemeenteraad om de kaders vast te stellen. De gemeenteraad bepaalt op hoofdlijnen wat er nodig is. In 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' staan de benodigde ontwikkelingen, ambities en uitgangspunten voor groen en biodiversiteit beschreven.

2.1 en 3.1 Het groen en biodiversiteitsbeleid vraagt om een investering

Het is nodig om werkwijzes aan te passen, extra communicatie in te zetten voor draagvlak, het groene netwerk te faciliteren en/of nader onderzoek te doen. Dit vraagt om een extra investering. De kost gaat echter (deels) voor de baat uit. Inzetten op het versterken van biodiversiteit leidt in eerste instantie wellicht leidt tot een toename aan kosten maar op termijn levert het voordelen op. Om de eikenprocessierups bijvoorbeeld middels natuurlijke plaagbeheersing te gaan beheersen is eerst een investering nodig in een andere werkwijze, het anders beheren of inrichten van groen rondom eikenbomen e.d. Echter op termijn is de verwachting dat er een natuurlijke balans ontstaat waardoor de eikenprocessierups minder overlast geeft en minder bestrijding nodig is. Hetzelfde geldt voor de bestrijding van invasieve exoten. Omdat we tot nu toe niet veel bestreden hebben is de opgave voor het bestrijden van invasieve exoten wat groter. Echter wanneer invasieve exoten verwijderd zijn, is het vervolgens een kwestie van bijhouden en op het moment dat een soort zich vestigt dit gelijk aan te pakken. Op die manier blijft de omvang van de populaties invasieve exoten klein blijft en kunnen de kosten laag blijven.

Kanttekeningen en risico's

Een risico is dat het beleidsplan meer kosten met zich mee brengt dan vooraf gedacht. Dit komt vooral doordat er nog nadere uitwerkingen plaats moeten vinden, en we meer bottom-up met de samenleving willen samenwerken. Deze extra inzet is echter wel nodig om de gewenste aandacht voor biodiversiteit te krijgen en de krachten te bundelen. Biodiversiteit houdt immers niet op bij perceels- of gemeentegrenzen. Wanneer we deze inzet niet plegen, zijn we uiteindelijk mogelijk duurder uit en laten we kansen liggen. Indien de situatie zich voordoet wordt de gemeenteraad via de planning en control cyclus of een tussentijdse evaluatie geadviseerd.

Het vaststellen van de bouwsteen snippergroen waarin wordt voorgesteld om terughoudend te zijn met het afstoten van openbaar groen zal een afname van de inkomsten door verkoop tot gevolg kunnen hebben.

Alternatieven:

Een mogelijkheid is het ambitieniveau te verlagen door één of meer bouwstenen niet vast te stellen. Dat betekent echter dat we (op onderdelen) niet de biodiversiteit kunnen versterken en dat we meer focussen op behoud van de reeds aanwezige biodiversiteit. Als de koers meer op behoud is gericht, bestaat de kans dat door de diverse ontwikkelingen en opgaven de biodiversiteit toch langzaam afneemt. Daarnaast heeft het niet vaststellen van één of meer bouwstenen mogelijk als effect dat mensen minder goed begrijpen dat op bepaalde onderdelen biodiversiteit wel als belangrijk uitgangspunt wordt genomen en op andere onderdelen niet. Dit kan leiden tot minder draagvlak van de overige vastgestelde bouwstenen.

Ecologisch bermbeheer en eikenprocessierups

De bouwstenen ecologisch bermbeheer en de bouwsteen eikenprocessierups zijn in sterke mate van elkaar afhankelijk. Als niet gekozen wordt voor ecologisch bermbeheer heeft het ook geen zin om in te zetten op natuurlijke plaagbeheersing van de eikenprocessierups. Het niet vaststellen van de bouwsteen eikenprocessierups geen gevolgen voor het ecologisch bermbeheer of andere bouwstenen.

Duurzaamheid:

Het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' levert een bijdrage aan de duurzaamheidscriteria op het gebied van natuur en landschap.

- Verbetering van de landschappelijke/ecologische waarden
- Behouden en vergroten groenareaal
- Behoud en versterking biodiversiteit

Financiële consequenties:

Het grootste deel van de kosten voor de uitvoering van het beleidsplan Biodiversiteit Voor Elkaar worden gedekt binnen programma 3 Beheer Openbare ruimte.

Voor het uitvoeren van alle vijf bouwstenen bedragen de extra kosten afgerond € 35.000 structureel.

Het gaat om de volgende bedragen per jaar:

- € 5.000 in het jaar 2022. Dit wordt verwerkt via de 10^e begrotingswijziging
- € 20.000 vanaf het jaar 2023. Dit wordt verwerkt bij opstellen begroting 2023-2026.
- € 9.600 vanaf het jaar 2024. Dit wordt verwerkt bij opstellen begroting 2023-2026.

Deze bedragen worden ten laste van het begrotingssaldo (2022-2024) gebracht.

Voor het uitvoeren van alle vijf bouwstenen is daarnaast afgerond een eenmalige investering van €143.500 nodig, verdeeld over de jaren 2022 tot en met 2024.

De verdeling van de incidentele bedragen over de jaren is als volgt:

- voor het jaar 2022 € 94.500
- voor het jaar 2023 € 37.000
- voor het jaar 2024 € 12.000

Hiervan wordt € 40.000 ten laste gebracht van de provinciale subsidies (na toekenning) en € 103.500 ten laste van de reserve herstructurering openbaar groen.

Deze bedragen wordt verwerkt in de begroting van 2023-2026 en conform bijgevoegde 10e begrotingswijziging 2022-2025.

Provinciale subsidies

Voor het ecologisch bermbeheer heeft de gemeente Dalfsen van de provincie Overijssel een subsidie toegekend gekregen van: € 20.000

Voor het beheer van de invasieve exoten kan een subsidie aangevraagd worden. De hoogte van de mogelijk te ontvangen subsidie wordt geschat op ca € 20.000.

Overzicht financiële consequenties						
Jaartal	2022	2022	2023	2023	2024	2024
	Inci	Struc	Inci	Struc	Inci	Struc
Incidenteel / Structureel						
Bouwsteen groenstructuren en landschap	-	5.000	21.500			
Bouwsteen Ecologisch bermbeheer	24.000				12.000	
Bouwsteen Eikenprocessierups	2.500		2.500	p.m.		
Bouwsteen Invasieve Exoten	56.000		13.000	20.000		9.600
Bouwsteen Snippergroen	12.000					
Totaal	94.500	5.000	37.000	20.000	12.000	9.600
Subsidie ecologisch bermbeheer	-20.000					
Subsidie invasieve exoten			-20.000			
Totaal minus subsidies	74.500	5.000	17.000	20.000	12.000	9.600

Reserve Herstructurering Openbaar Groen

De reserve herstructurering openbaar groen is bedoeld voor herstructurering en renovatie van openbaar groen. Alle bouwstenen van het beleidsplan Biodiversiteit Voor Elkaar voldoen aan dit doel. Alleen het beheersen van de eikenprocessierups voldoet in eerste oogopslag niet helemaal aan dit doel. Echter omdat voor het beheersen van de eikenprocessierups wordt ingezet op een omvorming naar natuurlijke bestrijding en hiervoor ecologisch bermbeheer noodzakelijk is past dit toch in het verlengde van het doel van de reserve herstructurering openbaar groen.

Uit de Reserve Herstructurering Openbaar Groen werd altijd jaarlijks een bedrag onttrokken voor reguliere uitvoering van het groenstructuur plan.

Op grond van de boekhoudregels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het niet toegestaan om structurele werkzaamheden middels incidentele middelen (reserves) te dekken. Met ingang van 2024 worden deze kosten daarom niet meer uit de reserve onttrokken (besloten bij vaststelling Perspectiefnota 2021-2024). Daarnaast worden de opbrengen van de verkoop van Snippergroen altijd toegevoegd aan de reserve Herstructurering Openbaar Groen. De jaren 2020 en 2021 waren in verband met bezuinigingen hiervan uitgezonderd. Met het vaststellen van het beleidsplan Biodiversiteit voor elkaar zal terughoudender worden omgegaan met het verkopen van snippergroen. De verwachting is dan ook dat de geraamde inkomsten lager zullen gaan worden.

Reserve Herstructurering Openbaar Groen				
Stand 1 – 1 -2022				465.275
Beleidsplan Biodiversiteit Voor Elkaar	Af:	2022	74.500	
		2023	17.000	
		2024	12.000	
Subtotaal Reserve				361.775
Geraamde reguliere uitvoering groenstructuurplan	Af:	2022	50.000	
		2023	50.000	
		2024	0	
Geraamde reguliere opbrengsten snippergroen	Bij:	2022	20.000	
		2023	10.000	
		2024	10.000	
Stand Reserve per 31 december 2024 geraamd				301.775

Communicatie:

In het amendement Kadernota Groen en Biodiversiteit van de raadsvergadering 26 april 2021 verzoekt de gemeenteraad “Als uitgangspunt voor het opstellen van het beleidsplan te nemen dat bewoners en bedrijven in onze gemeente actief betrokken worden bij de totstandkoming van het beleidsplan en invulling van het bijbehorende uitvoeringsprogramma”.

In februari 2020 zijn de eerste zaadjes voor dit beleidsplan gezamenlijk met inwoners en organisaties geplant in een participatiebijeenkomst. Na behandeling van het beleidsplan in de gemeenteraad gaan we met de samenleving en (groene) organisaties verder in gesprek over de ambities, het beleid en de uitvoering van het beleid. Het beleidsplan Biodiversiteit voor Elkaar is de uitwerking van de participatie van februari 2020 en is het startpunt voor het vervolgoverleg met de samenleving. De participatie met de samenleving na de vaststelling van het beleidsplan is bedoeld om het beleid te toetsen en samen verder vorm te geven. Indien nodig kan de gemeenteraad naar aanleiding van de uitkomsten van de participatie nog besluiten om ambities bij te stellen.

Daarnaast is in elke bouwsteen in het beleidsplan een aparte paragraaf gewijd aan de participatie. Bij sommige bouwstenen is bijvoorbeeld ook nog locatie gebonden overleg nodig. Als de gemeente bijvoorbeeld een invasieve exoot gaat verwijderen, dan is op sommige locaties overleg met aangrenzende perceel eigenaren nodig.

Daarnaast willen we een groen netwerk stimuleren van groene (vrijwilligers) organisaties. Met diverse aanwezige groepen vrijwilligersorganisaties wordt al regelmatig, maar alleen nog 1 op 1 overlegd over het groen beleid van de gemeente. De gemeente wil samen met de diverse groepen het groene netwerk naar een hoger niveau tillen. Op deze manier werken alle groepen vanuit hun eigen organisatiedoelen samen met de gemeente in één netwerk/platform aan het groenbeleid. De gemeente wil hiervoor 1 tot 2 keer per jaar een netwerkoverleg faciliteren waarbij diverse onderwerpen en thema's ingebracht en besproken worden. Over het vorm geven van dit netwerk gaat de gemeente in overleg met de diverse organisaties.

De bouwstenen van het beleidsplan worden via www.dalfsen.nl toegankelijk gemaakt.

Vervolg:

Het beleidsplan 'Biodiversiteit voor Elkaar in het groene landschap' wordt vertaald en landt in de omgevingsvisie 2.0.

Er is op dit moment gekozen voor vijf bouwstenen in het beleidsplan. Wanneer ontwikkelingen daar om vragen kunnen bouwstenen losstaand gewijzigd en bijgesteld worden. Ook worden nieuwe bouwstenen toegevoegd en verouderde bouwstenen verwijderd als dat nodig is. In de komende jaren wordt o.a. aan de volgende bouwstenen gewerkt:

Omgevingsvisie 2022															
Kadernota groen en biodiversiteit 2021															
Visie groen en biodiversiteit															
Bouwsteen	Groenstructuren en landschappen	Snippergroen	Invasieve exoten	Ecologisch bermbeheer	Eikenprocessierups	Klimaatadaptatie en groen	Beheer Openbaar groen	Gezonde leefomgeving (Beleven en Benutten)	Bomenbeleid	Natuur inclusief bouwen	Energietransitie	Circulariteit	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen
Jaar	2022	2022	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2025	2026	2027	2028

Bijlagen:

1. Beleidsplan 'Biodiversiteit voor Elkaar in het groene landschap'
2. 10de begrotingswijziging 2022-2025
3. Amendement

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de waarnemend gemeentesecretaris/alg. directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022, nummer 1435;

overwegende dat

de opgaven van de komende jaren op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit en biodiversiteit een bepaalde invulling van groen en de landschappen (groenstructuren) in de kernen en het buitengebied vragen.

en dat

met het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' biodiversiteit een prominentere plek krijg in het beleid.

gelet op

het feit dat biodiversiteit tot nu maar een beperkte rol in huidige beleid en beleidsafwegingen speelt;

en gelet op

het feit dat de gemeente een verplichting heeft ten aanzien van werken volgens de wet natuurbescherming, die alle regels rondom bescherming van natuurgebieden en plant en diersoorten beschrijft.

gezien het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap';

b e s l u i t :

1. Het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' vast te stellen.
2. Voor de realisatie van het beleidsplan €34.600 structurele middelen beschikbaar te stellen en ten laste te brengen van het begrotingssaldo en dit te verwerken in de begroting van 2022-2026.
3. Voor de realisatie van het beleidsplan €143.500 incidentele middelen beschikbaar te stellen en € 40.000 ten laste van provinciale subsidies en het restant van €103.500 ten laste van de Reserve Herstructurering Openbaar Groen te brengen.
4. De begroting 2022 te wijzigen middels bijgevoegde 10^e begrotingswijziging 2022-2025.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 20 juni 2022.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater